

GYAKORLATI KÖZIGAZGATÁSI KÖNYVTÁR ÉS DÖNTVÉNYTÁR

Szerkesztő és kiadó: dr. DOLENECZ JÓZSEF, ügyvéd.

Megjelenik
minden hónap 1-én és 15-én.

Előfizetési ár:
Egész évre 12 K   Negyedévre 3 K
Félévre . . . 6 K   Egy óra . . . 1 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal, a hvá.
az előfizetési díjak és levelek küldendők.

Budapest,
VIII., József-körút 74. szám,
II. emelet 11. ajtó.

I. évfolyam.

9. szám.

1905. május 1.

Jubileum.

A magyarországi községi és körjegyzők nevezetes jubileumra készülnek. Ennek az évnek őszén tölti be az Országos Központi Jegyző-Egylet fennállásának huszonötödik esztendejét. Az egyesületi szellem, a kartársi összetartozandóság érzete minden esetre sokat nyer azzal, ha ezen jubileum erkölcsi kincseit szétárasztják az egyesületi tagok között. Legjobb lélekkel kívánjuk, hogy ezek a kincsek minél bővebben gyümölcsözzenek és többszörösen megszapordjanak még a jövőben, a melybe a legszebb reményekkel tekinthet az életrevaló egyesület.

A mi közigazgatási intézményeinktől senki sem tagadhatja meg azt, hogy azok valóban sajtáságos magyar különlegességek gyanánt fejlődtek ki. S épen abban találjuk a mi közigazgatási szervezetünk egyik megkapó érdekességét és jellemző vonását, hogy immár lassanként átalakulunk modern közigazgatássá, sok intézmény tekintetében pedig, a legújabb kor vivmányainak gyorsabb felhasználása folytán, még a többi, gazdagabb, műveltebb államokat is messze megelőztük

és ime mégis fentartottuk ösrégi közigazgatási intézményeinket. Sőt legyőzhetetlen ragaszkodással vagyunk azok iránt.

Megvan a mai napig az ezeresztendős vármegyei szervezet, ugyanazzal az ösrégi személyzetével, melynek még a neveiket sem szeretnők modernizálni. A beláthatatlan régi időkből való főispán, alispán, szolgabíró elnevezéseket valóban kár volna megváltoztatni, mert jobb magyar elnevezéseket különben sem tudnánk találni. Habár maga a typus lassanként változik, miként maguknak a népfajoknak nyelvi és testalkati típusai is változnak az ezeresztendős multak után, de legalább tartjuk meg a régi intézményeknek megszokott elnevezéseiket.

Emlékezhetünk a néhai való jó Tibád Antalnak nagyszabású közigazgatási reformterveire, ki a mai vármegyei rendszerből valóságos „tabula rasat“ akart csinálni. Aránylagosan kikerekítette a vármegyék területét, valóságos sakktáblát csinált az országból a közigazgatási kerületek arányos felosztása végett. De mennyire idegenkedtünk mi ettől a szörnyű ujitástól, mely valóban százados hagyományokon gázolt volna keresztül. Nem is lett belőle semmi. Mert a közérzet a mult emlékeivel való minden ilyen rideg szakítást kereken visszautasított. Hasonló kedvetlenséget keltett, visszautasításra talált az egykori Hieronymi-féle javaslatokban előforduló „alszolgabíró“ elnevezés, melyet az ősi magyar közigazgatási specializációt képező községi és körjegyzőnek akart adni a modern, nivelláló reformátor. Az ilyen, valóban komolyabb ok nélkül való ujitások, elnevezések legfeljebb csak arra valók, hogy felkeltsék bennünk a régihez való ragaszkodás, megbecsülés érzetét.

Habár benne vagyunk már a modern közigazgatásban és közintézményeink bármennyire iparkodnak is európai uniformisba bujni, azért a mi alispánunk, szolgabíránk, községi bíránk, községi jegyzőnk mégis

egész más typusu közfunkcionárius marad s erős magyar jellegénél fogva nagyban különbözik a hasonló hatáskörű külföldi közigazgatási hivatalos személyektől. Egy közös hadseregbeli katonatisztnek érdekes megfigyelését olvashattuk nem régiben egy katonai szaklapban az osztrák és a magyar földön keresztülvitt sorozásokról. Ez a katonatiszt, a ki a sorozóbizottságokkal megfordult az Osztrák-magyar monarchiának majd minden országában, nagy magasztalással szól a magyarországi sorozásokról, főként a közigazgatási tisztviselők korrekt közreműködéséről és kiemeli, hogy mennyivel okosabban, czélszerűbben és eredményesebben járnak el a magyar helyi hatóságok az állítás körül, mint az osztrák „Beamterek”. Ugyanazt csinálják, de még sem úgy. Az osztrák Beamter egy gép, a magyar közigazgatási tisztviselő gondolkozó, érző lény, ki öntudatosan, megfontolással és magyar becsületességgel végzi munkáját. Ennek a magyar közigazgatási tisztviselőnek lényét mintegy áthatja az öntudat, hogy ő bizalmi férfia a szabad polgároknak, míg az osztrák „Beamter” a felsőség fizetett közszolgájának érzi magát, legfeljebb a fizetését iparkodik megszolgálni.

Épen azért az okos reformator mindenek előtt a már meglevő és mással nem is pótolható hazai erőkket vet számot. Ezeket fejleszti és ezeket látja el a modern közigazgatási tudomány eszközeivel. Ime, az évtizedes fejlődés fokán a falusi jegyzőből milyen kitünő anyakönyvvezető, pénzügyi és államgazdasági szakember lett. És ennek a szerencsés fejlődésnek előmozdításában nagy része van a községi és körjegyzők országos központi egyesületének, mely oly nagy szeretettel, ragaszkodással ápolta mindig ennek a jegyzői karnak magyar hazafias hagyományait; rajongó szeretettel óvta és őrizte ennek az intézménynek ősi magyar jellegét; de e mellett az intézmény fejlesztését, főként a községi és körjegyzők

értelmi színvonalának emelését lankadatlanul sürgette. E tekintetben jelentékeny gyakorlati eredményeket ért el, melyekre nemes büszkeséggel és öntudattal hivatkozhatik most az érdemes egyesület, mikor fennállásának első negyedszázadát örvendetes jubileumával berekeszti. Ehhez mi, a közigazgatási szaktudomány egyik szerény organuma, a legjobb szerencse- és üdvkívánatainkat küldjük.

Vivat, floreat, crescat!

Szerkesztői üzenetek.

Dr. S. M. Kőszeg. Közöljük. De a rengeteg anyaghalmaz miatt késik. A jövő számunkban két iv „Döntvénytárt“ adunk, csakhogy helyet nyerhessünk a feltorlódott anyagnak. **V. V. Kéthely.** A Horváth Elek-féle összeállítás kibővítve külön is meg fog jelenni. Miután ez az összeállítás maga egy monografia, azért közöltünk régebbi elvi határozatokat is, hogy a gyűjtemény teljes legyen. De a régi-ekből csak azokat közöljük, amelyekre mai napig lehet hivatkozni, vagyis míg nem túlhaladott álláspontot képviselnek. Azt a hiányzó határozatot meg fogjuk szerezni. **K. Ö. Kula.** Köszönjük az érdeklődést. A kétségkívül igen érdekes elvi határozatot közölni fogjuk. **R. J. M. Mecske.** Küldje be a „Közegészségügy a községben“ c. dolgozatát. Ha beválik, közöljük. Előre semmi ígéretet nem tehetünk, mert előbb alaposan meg szoktuk bírálni a műveket és csak jó munkát fogadunk el. Bizony mi sajnáljuk a legjobban, hogy a rendőrségi kézikönyvre hirdetett pályázat nem lett eredményes. Mivel azonban sokan nem jól fogták fel az intencziókat, azért adtunk részletes programot. Ezt csak ki kell tölteni. **O. Moson.** Hálás köszönet a beküldött érdekes elvi határozatért. Jövőre is kérjük szíveségét. **Boldog.** Levélben tüzetes választ adunk. **S. F. Krasznabélték.** Levelet küldünk. **Sz. M. Szurok.** Kiadtuk levelét szakembereinknek, ki a levélbélyeg felhasználásával válaszolni fog. **Mezőhegyes.** Tévedésből ment két szám. Többczimzalagot emeltek ki, Már intézkedtünk. Köszönjük. **Felső-Zsoleza.** Levélben felelünk, rükként kívánta. **M—r P—gy.** Azt az elvi határozatot pótlólag közölni fogjuk. **P. M.** Hálás köszönettel vettük a győrvármegyei községi és körjegyző-egylet szives elismerését. Ez a kitüntetés valóban buzdításul szolgálhat arra, hogy a megkezdett uton és a kitűzött czélok irányában kitartással haladjunk. Az ügyre nézve levél megy. **S. P.** Tiszteletpéldánnyal nem szolgálhatunk. Dolgozatát szívesen fizetjük. De csak a nyomtatásban megjelent elvi határozatokat honoráljuk.
